

ПРОГРАМА РОЗВИТКУ АВТОПСИХОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Постановка проблеми. На початку ХХІ століття еволюція світу набуває експоненційного характеру, коли інноваційні технології починають переважати над традиційними, коли відбувалася зміна самої парадигми людського прогресу. Характерною тенденцією сучасного світу є неперервне зростання кількості інформації, підвищення ролі особистості, інтелектуалізація її діяльності, швидкоплинність зміни техніки і технологій у світі. Все це потребує забезпечення інтелектуальної, психологічної, моральної готовності майбутніх фахівців з інформаційних технологій до праці у якісно нових умовах.

Слід зазначити, що проблема психологічної компетентності загалом і автопсихологічної компетентності зокрема досліджувалася вітчизняними (О. Бондарчук, Л. Карамушка, П. Лушин, С. Максименко, В. Семиченко та ін.), російськими (О. Деркач, Н. Кузьміна, Л. Мітіна, А. Маркова, Т. Щербакова та ін.), зарубіжними (Р. Браун, Д. Макклеланд, Дж. Равен, Д. Шон та ін.) авторами в контексті вивчення особистості, детермінант успішності професійної діяльності, психології саморозвитку самоактуалізації, самоконтролю тощо [1; 2].

Спираючись на концептуальні положення О.Бондарчук [1] під автопсихологічною компетентністю ми розуміємо здатність майбутнього фахівця з інформаційних технологій до професійного та особистісного

розвитку за рахунок активізації особистісних ресурсів, рефлексії власних можливостей на основі самодіагностики, особистісної саморегуляції та самоконтролю, створення індивідуальної системи способів і прийомів психологічної самопідтримки у процесі самовдосконалення.

В процесі теоретичного дослідження до структури автопсихологічної компетентності майбутніх фахівців з інформаційних технологій, було віднесено: ціннісно-смысловий, мотиваційний, операційно-регулятивний, когнітивний та особистісний компоненти [3].

За результатами емпіричного дослідження було виявлено недостатній рівень розвитку автопсихологічної компетентності майбутніх фахівців з інформаційних технологій. Зокрема, високий рівень розвитку констатовано лише у 5,2 % майбутніх фахівців; рівень вище за середній мають - 25,3 %, середній рівень розвитку зафіксовано у 20,3%; нижче за середній у 37,7 % студентів, а 10,8 % студентів взагалі мають низький рівень розвитку автопсихологічної компетентності. Відповідно доцільним є розроблення програми розвитку автопсихологічної компетентності майбутніх фахівців з інформаційних технологій, що і визначило *мету* нашої роботи.

Програма розвитку автопсихологічної компетентності складалась з трьох тематичних модулів, які лише в цілісності забезпечують досягнення в цілому поставленої мети програми.

Модуль 1. Мотивація до саморозвитку та самопізнання професіонала з інформаційних технологій.

Модуль 2. Особистісні характеристики успішного фахівця з інформаційних технологій.

Модуль 3. Професійна самореалізація фахівця з інформаційних технологій.

Хоча кожний модуль має чітку тематичну направленість, але його наповненість матеріалом, вправами і прийомами роботи дає змогу забезпечити розвиток всіх складових автопсихологічної компетентності. Модулі виконані в єдиному стилі, які забезпечують їх концептуальну

цілісність. Такий підхід сприяє кращому сприйняттю, засвоєнню матеріалу і активізації учасників.

Авторська програма спецкурсу «Розвиток автопсихологічної компетентності майбутніх фахівців з інформаційних технологій» передбачає проведення лекцій з основних тем, практичних занять, що включають вправи для практичного засвоєння навичок, рольові ігри, групові дискусії, мозкові штурми. Значна частина годинного навантаження програми відводиться на домашні завдання, які призначені для практичного закріплення отриманих на заняттях навичок та їх застосування у реальному житті. Спецкурс складається з аудиторних занять - 48 год. та самостійної роботи - 24 год., загальною кількістю 72 години.

Результати впровадження програми спецкурсу засвідчили її ефективність щодо розвитку автопсихологічної компетентності майбутніх фахівців з інформаційних технологій.

Висновки. Програму спецкурсу «Розвиток автопсихологічної компетентності майбутніх фахівців з інформаційних технологій» як засіб підвищення якості професійної підготовки майбутніх фахівців з інформаційних технологій доцільно впровадити в навчальний процес вищої технічної школи.

Список використаних джерел

1. Бондарчук О. І. Соціально-психологічні основи особистісного розвитку керівників загальноосвітніх навчальних закладів у професійній діяльності: монографія / О. І. Бондарчук. – К.: Наук. світ, 2008. – 320 с.
2. Деркач А. А. Развитие аутопсихологической компетентности государственных служащих / А. А. Деркач, Л. А. Степанова. – М.: РАГС, 2003. – 297 с.
3. Проскурка Н.М. Методика дослідження автопсихологічної компетентності майбутніх фахівців з інформаційних технологій / Н. М. Проскурка // Вісник післядипломної освіти: зб. наук. праць

/Університет менедж. освіти НАПН. Вип. 9 (22). - К.: АТОПОЛ. – 2013. – С.196 – 205.

Проскурка Наталія Миколаївна - старший викладач кафедри педагогіки та психології професійної освіти Національного авіаційного університету, аспірантка, науковий керівник доктор психологічних наук, професор Бондарчук Олена Іванівна, завідувач кафедри психології управління ДНВЗ «Університет менеджменту освіти».